

В „Народно Съзнание“ из-
лиза единъжъ въ недѣлята—
въ Сѣбота.

Цѣната му е:

За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД I

ШУМЕНЪ, 21 МАЙ 1888 Г.

БРОЙ 43.

ОТЪ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Още седемъ броя, и „Народ. Съзнание“ приключва първата си годишна. Отъ 1100 абонати, които имаме, едва ли до сега 400 сж си заплатили абонамента. По тая причина ний сме задължителни на печатаря твърдѣ много.

Нашитѣ абонати, вѣрваме, не ще желаятъ щото дружеството „Народ. Съзнание“ да бжде турено въ безисходно положение и да не може да продължава издаването на вѣстникътъ и прѣзъ втората година. Борбата, която дружеството води, не е борба за частни ползи, но за общото добро; за туй, молимъ да се поддържа вѣстникътъ ни и въ бжджще.

Най главната поддръжка, която неплатившитѣ до сега абонати могатъ да даждъ на дружеството, е да побързатъ и внесжтъ незабавно абонаментътъ си. Ний нѣмаме никакви субсидии и не можемъ даромъ да разнасяме вѣстникъ.

Увѣрени сме, че ще бжде обрънжто внимание на молбата ни.

Шуменъ, 21 Май 1888 г.

Значително расклатенъ прѣзъ зимния перюдъ, европейскитъ миръ можеше да се счита обезпеченъ около великденскитъ празници.

Всичкитъ хора, въ числото на които и ония отъ дипломатическитъ кръгове, бѣха отвлѣкли за извѣстно врѣме вниманието и грижитъ си отъ ходътъ на общата дипломация, за да се прѣдаждъ на семейнитѣ удоволствия и наслаждения, да си поотпочивнатъ и опрѣснатъ силитъ си за под-енергична общественна дѣятелностъ.

Миниха свѣтлитъ празници. Всѣкой отъ общественитѣ дѣатели напустна уединенната семейна сфера, за да влѣзе въ обществената, политическата и дипломатическата.

Веднага подиръ това, всжду се поновихъ изоставенитѣ врѣменно въ застоичивостъ дѣла, и работата по всичко започна се отъ тамъ, кадѣто бѣше спрѣна.

Въ числото на висящитѣ, неразрѣшенитѣ отъ европейската дипломация въпроси, стон и българскитъ въпросъ.

Руското правителство, което се показва и дѣйствително е най-заинтересованно въ този затършенъ въпросъ, не е направило до сега никаква постъпка за окончателното му разрѣшаване. То дѣйствува, нъ по други посоки, съ нови и свършенно околнитѣ срдства. . .

Австрийското правителство напоследъкъ изгджда да е наклонно да се постави на

еднаква, само че противоположна, точка съ Русия по нашия въпросъ: да иска установяването на свое влияние въ България!

За заблѣзване е, че минимитѣ спасители на България, самохвалествующитѣ се и до безобразие шарлатанствующи като борци за независимостта на отечеството ни —патентовницитѣ, показватъ се съчувственници и търсятъ случай да засвидѣлствуватъ „патриотическата“ си готовност да прѣгърнатъ влиянието на Австрия, която едва ли не ги е повела за носътъ. . .

Тѣхното поведение е достойно да се съпостави съ подобенъ случай: спасающий се отъ мечката, прѣгърща въ пазвата си змията! . .

Да ожули и отрови само тѣхъ, ний не бихме се бояли отъ змията, нито отъ мечката.

Нъ до като тѣ стоятъ на чело на работитѣ у насъ, и водятъ тѣзишантава политика и свойственна само на развратени и безчестни като тѣхъ минимитѣ служители а въ сжщностъ изедници на народътъ,—опасно е, че отровата на змията ще мине въ кръвта, а жбитѣ на мечката ще се забиятъ въ гърдитѣ на България. . .

Трѣбва да се пази народа отъ тѣхъ като отъ бѣсния, защото скоро ще стигнатъ положението на послѣдния!

Остава имъ само да прѣгизятъ единъ прагъ, и всичко ще бжде свършено.

Да не бжде късно, кагато ще се сѣти народътъ. . .

Дордѣ е рано, трѣбва да се тури край на тѣхното развратно властвование: Тия хора сж способни на всичко, безусловно на всичко опростително за бѣдната ни страна. . .

ПОЛУЗУВАНИЕТО СЪ СВОБОДАТА НА ПЕЧАТА.

Конституцията на нашето княжество е и трѣбва да бжде основата на всичкитъ закони, които народното събрание приема или изработва. Тѣ трѣбва да съгласуватъ съ нейнитѣ начала.

Спорѣдъ конституцията, печата у насъ е абсолютно свободенъ. На туй основание, спорѣдъ нея, не се изисква никакъвъ цензъ, било имущественъ, било умственъ било нравственъ, отъ писачътъ. Всѣкой може да пише и печата, и всѣкой може да бжде отговоренъ за писаното и напечатаното отъ него или подъ негова отговорностъ.

При всичко, че спорѣдъ асновния ни законъ не е нужденъ специаленъ наказателенъ законъ за прѣстѣпленитѣ по печата, нъ и да се изработи такъвъ, то той

трѣбва да бжде по духътъ на конституцията. Нъ „спасителитѣ“ на България не се посвѣнихъ да създаждъ единъ анти конституционенъ законъ за печата.

Спорѣдъ новия законъ за печата, за да бжде нѣкой списателъ, изисква се да отговаря на слѣдующитѣ условия: 1) да бжде пълнолѣтенъ, 2) да е българскитъ подданникъ, 3) да се ползува съ гражд. и политически права, и 4) да има постоянно мѣстожителство въ мѣстото, кадѣто се издава списанието. Това трѣбва да се доказва прѣдъ мѣстния прокуроръ съ свидѣтелство, което издава общинското управление. Въ противенъ случай,—ако такова свидѣтелство се не прѣдстави прокурору,—има наказание.

А тѣй като е възможно общинското управление да Ви не издаде подобно свидѣтелство, желанието Ви да бждите списателъ остава осуетено: осжществяването му зависи отъ благоволенieto или добрата воля на кмета.

При тѣзи условия, едва ли не може да се рѣче, че ползуването на гражданина съ дарованната му отъ конституцията свобода на печата е поставено въ зависимостъ отъ волята и рискува да бжде изолирано отъ произволътъ на единъ кметъ.

Може да ни се възрази отъ патентованитѣ, че това е клѣветенъ „свободолюбивитѣ начала“, които сж въодушевлявали нар. прѣдставители при приемане новия законъ за печата. Ний ще дадемъ доказателство за противното.

Слѣдъ осжждане на затворъ отговорния редакторъ на в. „Нар. Съзнание“, г-на Р. В. Симеоновъ, единъ отъ поддѣлнитѣ членове на дружеството ни, ний рѣшихме, щото издаването на послѣдующитѣ отъ 40—41 бройове на в. „Н. Съзнание“ да слѣдва подъ отговорността на г. Ив. Симеоновъ.

Прѣди отпечатването на 42 бр., който бѣше подъ печатъ, трѣбваше да се снабди съ нужното свидѣтелство бждиятъ ни отговоренъ редакторъ.

За тѣзи цѣль, на 7 тото той подаде писмено заявлението г-ну гр. кмету. При направената справка въ кметството, оказало се, че той не билъ записанъ въ избирателнитѣ списъци. По прѣдложението на г. кмета, г. Симеоновъ подаде заявление за вписването му въ избирателнитѣ списъци.

Слѣдъ приемането на туй заявление, каза му се, че той е вече записанъ въ изб. спис., и че исканото му свидѣтелство ще му се издаде; нъ не можало въ сжщия денъ (това бѣше въ сждбата, по аладне), трѣбвало да иде въ Понедѣльникъ. Поради силното настояване на Симеонова и одного отъ членовѣтъ на дружеството,

Статии и дѣпски се из-
проваждатъ въ редакционния
комитетъ на вѣст. „Народно
Съзнание“, а вари и порж-
ки до отговорникътъ.

За частни обявления се пла-
ща по 15 ст. на рѣдъ за всѣ-
ко първо печатане и по 10
ст. за всѣко послѣдующе.

Неплатени писма не се при-
ематъ.

Ржкописи назадъ не се по-
вращатъ.

секретаря на гр. съвѣтъ се съгласи и направи нужното свидѣтелство, което биде и обгербованно. Оставаше да го подпише г. кметътъ; нѣ той бѣше отишълъ въ с. Марашъ, вѣроятно на расхода.

Работата пакъ остана за въ понедѣлникъ. По тѣзи причина и вѣстника не можа да се издаде въ сѣбота.

Въ Понедѣлникъ Симеоновъ пакъ отива въ кметството. Вмѣсто да му се даде свидѣтелството, знаете ли какво се случва? Секретаря му съобщава слѣдующата резолюция, поставена върху прошенето му отъ доблѣстния и храбръ (съ кръстъ на гърди) пом. кметъ, Ил. Маджаровъ: „Понеже просителя е малограмотенъ и е извѣстенъ на гр. съвѣтъ като празноскитающъ, не може да му се издаде исканото свидѣтелство“!

Ето Ви логика, ето Ви законностъ, ето Ви съвѣстностъ, ето Ви, ако щете, шарлатанство отъ първо качество!

Защото Симеоновъ билъ „малограмотенъ и празноскитающъ“, г. Пом. Кмета отказва да му издаде свидѣтелство, съ което да удостовери, че Симеоновъ е пълнолѣтенъ, българскій подданикъ, ползува се съ граждански и политически права и постоянно му мѣстожителство е градътъ Шуменъ!

Може ли кметството да откаже издаването на това свидѣтелство, само ако имаше доказателства, че Симеоновъ не е пълнолѣтенъ, че не е българ. подданикъ, че съ влѣзла въ законна сила съдебна присѣда му съ отнѣти гражд. и полит. права или правото да се ползува съ такива, или пъкъ ако постоянното му мѣстожителство не е гр. Шуменъ.

Безъ тѣзи доказателства, подобенъ отказъ е жестокъ произволъ, голѣмо беззаконие.

Съ тѣзи глупава и своеобразна резолюция, г. Маджаровъ доказва способността си като п. кметъ, още повече като *депутатъ съ кръстъ на гърди*! . . .

Въ сѣщото врѣме, при поставяне върху туй нещастно прошение тѣзи резолюция, въ гр. кметство окр. управит. Маноловъ экзаменува въ Симеонова (самъ той е

достатъчно экзаменуванъ!) и го заплашвалъ съ арестованне, осѣждане на затворъ и пр., само да го склонятъ да се откаже отъ да става редакт. отговорни на в. „Нар. Съзнание.“

Това е доказателство, че г. Маноловъ твърдѣ съвѣстно и доблѣстно (е, зеръ, че за друго ли има кръстове на шия и на гърди?) изпълнява длъжността си, като шефъ на администрацията, да пази свободата на печата. Отбѣляваме това съ надежда, че и този му подвигъ ще се вземе въ внимание отъ кадѣто трѣбва, за да му се окачи още едно дрънкалце..

Като знаехме за това, ний едва можахме да повърваме. При всичко, че знаехме и познавахме способността на тукашнитъ патентовници да правятъ всевъзможни мискилицы, всѣ пакъ не ни се искаше да повърваме, че съж направили и тѣзи отвратителна безочливостъ.

Нѣ Симеоновъ ни се кълне въ истинността на всичко това, а ний пѣваме причинни да му не вѣрваме.

Отдохме въ кметството. Сами прочетохме горната резолюция и се увѣрихме.

Този пътъ, кмета, г. Прѣславскій, бѣше въ канцелярията сѣ.

Той се показва *малко* по-добросъвѣстенъ отъ помощника си, г. Маджарова. Залви, че напълно не е съгласенъ съ резолюцията на послѣдния, нѣ само отчасти. А именно: поддържалъ мнѣнието, че не слѣдва да се издаде свидѣтелство Симеонову на туй просто основание, защото не билъ записанъ въ избирателнитъ списъци.

Това бѣше друга логика, на другъ декориранъ съ кръстъ (непрѣменно за храбростъ!) патентовникъ! . . .

Всички тѣ наведени отъ насъ доказателства не бѣха въ положение да го разубѣдятъ. Той доказа твърдостъта на единъ разваленъ характеръ, достоенъ да се ядва на висше благоволение и да се пѣри съ златенъ кръстъ! . . .

И така, не бѣ възможно Ив. Симеоновъ да стане отговоренъ-редакторъ на вѣстника ни. Свободата на печата му се отнѣ, благодарение на произволътъ на ед-

но кметство, благодарение на „свободолюбивия“ законъ за печата.

Въ гр. кметство постѣпи друго явление—отъ г. Димитръ Апостоловъ. Съ него се искаше все такова свидѣтелство. Оказа се, че и той не билъ записанъ въ избирателнитъ списъци!

Кметството пакъ не съгласяваше да му издаде свидѣтелство, че е бълг. подданикъ, пълнолѣт. и пр. Направи се по-силно настояване прѣдъ г. Кмета отъ страна на повече граждани, и той съгласи: слѣдъ като се записа въ изб. списъ, г-ну Апостолову издаде се исканото свидѣтелство! Кмета благоволѣ да му позволи да се ползува съ свободата на печата!

И така, едвамъ слѣдъ десетдневна борба, можа вѣстника да се сдобне съ отговоренъ редакторъ и да бѣде отпечатанъ 42 му брой.

Нѣ и това не било достатъчно, спорѣдъ нѣкои „патриоти“. За любопитство на читателитъ си ще изложимъ псказаното по този случай мнѣние отъ единъ *господинъ* съ гнилъ мозъкъ въ картуна здравъ, съ червени ширити, съ нѣколко дрънкалца на гърди, съ рогче нѣкакво на чело, съ звѣпчета на кундуритѣ, съ твърдо убѣждение въ сѣществуването на диволѣ, на самодивѣ, на тѣлѣзѣми и пр. *прогресивни* убѣждения и начала!

Този господинъ, поднесътъ на когото е тѣй красивъ, че прѣди другитѣ букви величественно стърчи инициалътъ Л., е далъ слѣдующето *отъ голѣма важностъ* мнѣние:

„Спорѣдъ мене, редакторъ на кой-де вѣстникъ не трѣбва да се позволява да бѣде другъ, освѣнъ който е получилъ университетско или по нѣ гимназиално образование, и който да има състояние отъ нѣколко хиляди лева“.

Браво! Радваме се. Ржкоплѣскайте!..

Господство му, види се, сѣди по себѣ си: той е съ университетско образование (аджеба, разбира ли, що е университетъ—бѣде ли се, или се лие?!), той е състоятеленъ (спомнуваме му конаре или Старо-Ново-Село и г. Конст. Калчева), той е духовитъ, даровитъ, гепналенъ! . . .

ПОДЛИСТНИКЪ.

Записки по Българскитѣ Въстания (разказъ на очевидци) 1870—1876 години. отъ З. Стояновъ. Томъ II-й, Русе 1888 год. Цѣна 4 лева.

Тѣкмо прѣди 4 години се напечата първия томъ отъ запискитѣ по Българскитѣ въстания отъ г. З. Стояновъ. За първия томъ ний съеврѣменно написавъ своитѣ забѣлѣжки (Период. Списание на Ки. Друж. книжка X.).

Втория томъ, който е прѣдметъ на сегашната ни статия, е продължение отъ I-я, понеже се разказва вървежа на Априлското въстание, на което подготвянето г. Стояновъ ни разказа прѣди 4 години въ първия томъ. Разказътъ въ II-я томъ се захваща отъ 20-й Априлий 1886 год. и се свършва съ 20-й Май сѣщата година. За случкитѣ и събитията, станали прѣвъ туй кѣсо врѣме, е написана цѣлата книга, състояща отъ 25 коли.

Малко и кѣсо врѣмето, пастина, отъ 20 Априлъ до 20-й Май 1876 год.; по прѣвъ него врѣме съж се извършили най-важнитѣ събития отъ новата ни история—Априлското въстание въ Панагюрище и въ околнитѣ села подъ прѣдводителството на Бенковски. Като о-

чевидецъ, като съучастникъ въ всичкитѣ описани събития, като близъкъ и нераздѣлимъ другаръ на вайводата Бенковски чакъ до убиването му, г. Зах. Стояновъ разказва съ най-голѣми подробности случкитѣ—възстането въ Панагюрище, въстанието въ околнитѣ села, сражението съ турцитѣ, изгарянето селата, пътуването на колната чета до Ъболово, въстортътъ на народа, разбиването на възстанничитѣ, изгарянето селата отъ турцитѣ и отъ възстанничитѣ, отпадането духътъ на народа, прѣсвѣнянето на възстанничитѣ, бѣгството, гладуването и скитанието на отпадналия духомъ и отчаянъ Бенковски заедно съ една малка неорганизирана четица пакъ Стара-Планина, страданията на тая четица, прѣдателството, убиването на Бенковски, хващането автора на запискитѣ З. Стояновъ и заведането му въ Троянъ.

Съ рѣвностъ и старание на човѣкъ, който е участвувалъ въ описанитѣ събития, който е тѣглилъ и страдалъ, който цѣлъ е билъ владенъ на идеята за освобождението на България, г. Зах. Стояновъ е употребилъ тѣжакъ трудъ за описване Априлското въстание съ най-тънцитѣ му подробности, съ подробни описания на мѣстноститѣ и лицата, съ вѣрно схващане чувствата и въстортътъ на възста-

налитѣ, страховетѣ, тѣглата, мжкитѣ и отчаянието слѣдъ извършенитѣ ужаси отъ Турцитѣ.

Цѣлия II-й томъ е написанъ отъ г. Зах. Стояновъ прѣкрасно, съ свойственна му дарба, която биде отбѣлявана и въ прѣжнитѣ му трудове, и която му създаде име въ българекото общество.

Книгата на г. Зах. Стояновъ дава на българскитѣ читатели материалъ за полезно, интересно и занимателно четене, защото е прѣпълнена отъ чудни сцени и картини, отъ хубави описания прелеститѣ на природата и страхотитѣ отъ нейнитѣ стихии, буритѣ въ Балкана, снѣгътъ прѣвъ Май, силнитѣ дъждове и пр. Малкъ и голѣвъ, всѣки читателъ ще чете съ услада трудътъ на г. Зах. Стояновъ, и ще удовлетвори своята жажда за полезно и хубаво четене, което у насъ въ послѣдно врѣме е рѣдкостъ.

Както и г. Ст. Заимовъ, тѣй и г. Зах. Стояновъ съ хубавитѣ си книги по миналитѣ подвиги на българската интелигенция, когато тя е била идеална, когато е била владена само въ една идея—освобождението на България, отвлечатъ вниманието на мислящия българинъ отъ свършениитѣ джавкани, отъ низкитѣ и кални интриги, отъ безбройнитѣ мюжевирлици

Такива, непременно такива трябва да бъдат редакторите — отговорници в България. Е, зъръ, „у насъ, въ Басарабията, така е“!

Прѣпоръчваме туй мѣстце на патриотизмътъ на нар. прѣдставители, окичени съ дрънкалка на основание чл. 58 отъ конституцията!

Нъ само тѣзи ли спънки могатъ да се правятъ на българските граждани въ желанието имъ да се ползватъ съ свободата на печата? . . . Ний се страхуваме да укажемъ на тѣхъ, за да не си направимъ мечешка услуга: това и очакватъ „свободлюбивитѣ“ ни противници!

Ами що е тълкованието на чл. чл. 47 отъ закона за печата и 20 отъ допълнението къмъ Врѣм. Сжд. правила, тълкование, недостойно за Върх. Касац. Сждъ, който липси журналистиката отъ прѣдставителитѣ на обществената съвѣсть — самостоятелнитѣ и неочакваючи нито орденъ, нито нѣкакви облаги отъ правителството, сѣдебнитѣ засѣдатели? . . .

Съ болка на сърдце сме принудени да констатираме една истина, че както изработването, тѣй и прилагането, приспособяването на закона за печата става по начинъ невѣжественъ, антиконституционенъ, реакционеренъ и мерзавски . . .

Правителството, което е длъжно и на което се плаща да пази свободитѣ на хората, граби ги, унищожава ги и се поддига съ тѣхъ! . . .

До кога ще търпимъ? . . .

Осжиданието на Майоръ Попова, човѣкъ съ такива огромни заслуги на отечеството ни общо, и частно на града София, — насърби тука мало и голѣло, освѣтъ разбира се патентовници и реакционери. Като съотечественникъ, Майоръ Поповъ е познатъ тука още отъ дѣтство и никой не вѣрва, че нѣкакви кражби и фалшифициране на подписи, съ които в. „Свобода“ искаше да шаширдисва свѣта, сж единственната причина да се даде подъ сждъ тоя много-заслуживъ офицеръ. Сѣкий си казва, че *завистъ* и *желание да се отървемъ по скоро отъ*

и всеобщото черняне имтелегенцията и народа, което е станало задачата на нѣколко алчни властолюбци и занятиени дѣцинизъмъ египетски, и прѣблеса читателитѣ въ една епоха чиста, свята и идеална, пълна съ подвиги и жертви.

Почитателитѣ на г. Зах. Стояновъ, вѣрваме, много ще се зарадватъ отъ появяването на запискитѣ, които доказватъ, че той не се е съвѣмъ забатачилъ въ това вѣстникарство, на което го виждаме да служи тѣй рѣвностно въ страницитѣ на в. „Свобода“. Ще се зарадватъ, вѣрваме, защото тѣ не сж могли да не скърбятъ, като четатъ какви неприлични и невзвешки статии той пише въ „Свобода“ за да ухапе тогоязъ и опогоязъ, да извади нѣкому прѣкоръ, да унизи нѣкого, да насѣка сръбчу него правителството, да откаже значението на законитѣ и да владѣе произволътъ на министритѣ. Увлѣченъ отъ хубавата идея — запазването на независимостта на България, г. Зах. Стояновъ написа отначало прѣкрасни статии, но отпослѣ той толкозъ се вдаде въ лични расправни и умрази, щото, безъ да се сѣти и безъ да ще, стана ратникъ на тиранията. Но да се върнемъ гърху книгата на г. Захарий Стояновъ.

Запискитѣ на г. Зах. Стояновъ не се нуждаятъ отъ много прѣпорѣки. Всѣки, който за-

тоя *офицеръ*, за да не ни бърка въ усилията, по спасяването на България, — сж играли въ тая мистериозна и на бържѣ на бържѣ извършена работа, най главната роль; защото, ако бѣше работата де се покажемъ че мплѣмъ за народний потъ и бързае да накажемъ всѣкого, който злоупотрѣблява съ държавни пари, най голѣмиятъ злоупотрѣбителъ и башъ крадеца отъ държавната хазна, когото цѣло едно народно събрание призна за такъвъ и за злоупотрѣблението на когото у всѣкого гражданина и селенина има на рѣцѣ по двѣтри печатани брошурки отъ анкетната комисиия, трѣбваше днѣсъ да лѣжи въ черната джамия, вмѣсто рамо до рамо съ тия, които му извадихъ на явѣ злоупотрѣблението, които го цсувахъ най много и го наричахъ тогава въ вѣстника си „разбойникъ“, „крадецъ“, „виенский банкротинъ“ и пр., да тероризира народа и *да си отмъщава*, може би, на тоя народъ. „Да се дадѣтъ подъ сждъ крадцитѣ“, „да се обѣсѣтъ“ се бѣше произнесло, помнимъ добръ, тука едно събрание отъ 5000 души въ салона на повото основно училище подъ прѣводителството на днѣшнитѣ тукашни правителствени межерета, и резолюцията на това многолюдно събрание съ подписитѣ на Ранчева, Хар. Маркова и с-ие на да ли не се намира още нѣдѣлъ изъ Министерствата. Нъ консервативната двоица умѣе да пиша добръ и хитро. Тя сполучи вече да компрометира и да окепази отъ главата до краката „едно капризно дѣте“, да ли не ще може и „да му смаже главата“? Види се, споредъ повитѣ понятия на З. Стояновъ и Свирча, тѣй трѣбва да се спасява отечество. Нъ Шумненскитѣ граждани, безъ да обръщатъ внимание на подобни понятия, като глѣдатъ че прѣдъ сжда, по дѣлото на Майоръ Поповъ, злоупотрѣблението и фалшификациитѣ излизатъ съвѣмъ иначе, а не както ехидно и съ една дива радостъ се стараеше да ги извади прѣдъ свѣта в. „Свобода“, ще си останѣтъ на мѣстцето, че Майоръ Хр. Поповъ станъ жертва на злобна *завистъ* и . . . Както едно-врѣменнитѣ римски тирани се радвахъ и

почне да ги чете, той се увлича отъ разказътъ и не му се ще да ги напусте, до гдѣ не свърши книгата до край. Таквъзъ достоинство на книгата ѝ придава самия прѣдметъ, който е отъ най-голѣма историческа важностъ, а сжщо хубавия начинъ на разказването и достъпния по простотата си языкъ.

Книгата цѣлѣ да бѣде по-хубава, ако тукъ тамъ разказа не се прѣкъсваше съ излишни вѣстникарски разсждения, които често не се отнасятъ до въпроса, а иматъ само съврѣмененъ политически характеръ. Тамъ на най-интересното мѣсто, когато читателя е сирѣлъ всичко внимание да прочете какъ ще се свърши нѣкое събитие, автора нечакано го отвлѣча за да си расказе своитѣ сжждения. Ето такава нѣколко мѣста изъ книгата: на стр. 24 се укоряватъ европейскитѣ филантропи; на стр. 48 се разказва за рублитѣ на Александра III, който не е билъ царъ въ 1876 г.; на стр. 110 се разказва за европейскитѣ балове; на стр. 143 и 227 има разсждения за учениѣ глави, къмъ които г. Зах. Стояновъ пише непримирима умраза и все глѣда да ги ухапе, като, че голѣмъ грѣхъ сж сторили само дѣто сж се учили; на стр. 239 се расправя за 9-й Августъ 1886 г. и за князъ Александра, което е грубъ анахронизъмъ. (Слѣдва.)

съ удоволствие глѣдахъ човѣци да се раскъсватъ отъ дивни и изгладнѣли звѣрове, нека, прочее, и днѣшнитѣ наши силни пѣдѣла да се радватъ и надеждватъ надъ нещастната си жертва и смѣло да вървятъ по прѣдначертания си пѣтъ, тѣй като нѣма вече този отъ когото тѣй или инѣкъ днѣшнитѣ силни все се нѣкакъ безпокояхъ. Арестованъ е вече този, който нѣкога спаси главата на много отъ силнитѣ на дѣня за да могатъ сега безсрамно да се издѣлватъ надъ неговото нещастие.

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

За посрѣщанieto на княза въ града ни станатъ жголѣми приготовления, както отъ градский съвѣтъ, тѣй и отъ страна на военнитѣ.

При посрѣщанieto една голѣма частъ отъ населението липсваше. Удивително бѣше, че урра! се чуваше само отъ рѣдовѣтъ на ученицитѣ и войската.

Мѣчно се доближаваше до квартирата на княза. Когато вечерята една частъ отъ гражданитѣ се събрахъ прѣдъ квартирата за да пратятъ депутация за подаване адреса до княза, който напечатахъ въ мѣстний брой, полицията распрѣсѣ всички; не се оставихъ гражданитѣ и въ близкитѣ кафенета. Всичкия страхъ е билъ отъ нѣкаква си *демонстрация*. Самъ Маноловъ дойде съ жандарми до кафенето на Чанева и говореше, че той не ще остави да се събиратъ хора прѣдъ квартирата, защото ужъ чувалъ, че щѣло да се вика *долу!* „Знайте, господа, казваше той, че азъ не ще се *шегувамъ*“.

Ето какъ гражданитѣ можахъ да впждатъ княза и да му кажѣтъ болкитѣ си.

Нъ адреса пакъ се даде на пѣтя при завръщанieto на княза отъ смотра.

Нѣколцина военни и граждански лица въ града ни сж наградени съ орденъ.

Мѣжду наградениѣ сж и братия Панайотъ и Андрей Х. Димитриеви, въ чиято кѣща бѣше квартирувалъ князѣтъ.

Когато ефемерний кметъ на града Шумень, Ив. Прѣславский, се запитва, какъ е приелъ орденъ въпрѣки конституцията, той, за да докаже, че това не било противоконституционно, казваше, че орденитѣ, които раздавалъ княза, били *визитъ картички*, нѣщо което не е запретено отъ конституцията.

Страшенъ конституционистъ е нашия кметъ! Какъ е възможно визитъ-картички да се носятъ на грѣди?!

На угощенieto, което сж даде отъ градското управление въ честъ на княза, сж присуствували граждани турци, евреи и ерменци и нѣколцина българи. Имало е 22 стола праздни. Отежствието на българитѣ и празнитѣ столове сж направили голѣмо впечатление. Даже се попитало за тая празднота.

Сега вече Стамболовъ и Захарий сж очитѣ си видѣхъ, че тѣхнитѣ послѣдователи въ града ни сж турци.

Освѣтъ орденъ за заслуга, на Манолова се прѣдлагало и първо-степенъ управителъ въ Руссе. Г. Маноловъ отказалъ. За отказването му нѣкой прѣдполагатъ за причина незнанието му иностраненъ языкъ. Французски знаелъ да пише, нъ само а, в, с, и пр.

Третий пѣтъ произведениѣ избори за градский съвѣтници въ града ни се утвърдили много скоро, телеграфически. Избранъ е за кметъ Стефанъ Ивановъ, човѣкъ, който въ растоние на 2—3 години е промѣнилъ много бои. Напоследѣтъ той бѣше съ тѣй парѣченитѣ клубисти.

При избора за кметъ Ранчевци били раздѣ-

дени: един били за Стеф. Ивановъ, а Маджаровъ съ турците за Ив. Прѣславский, който ималъ 7 гласа противъ 8.

Въ честъ на Н. Ц. В. Княза, гр. съвѣтъ въ градътъ ни, отъ страна на градското население, даде единъ банкетъ, вечерта на 29 Априлий. Бѣха поканени висшитъ чиновници, нѣкои отъ офицеритъ на гарнизона и първитъ граждани. Мѣжду послѣднитъ е имало повечко турци. Въ числото на висшитъ чиновници изглѣждаха и величественитъ фигури на Хар. Чолаковъ и Иваница Данчовъ, първия патарнусъ, а втория Сжд. Прис. при мѣстния Окр. Сждъ. Липсваха членовѣтъ на сждѣтъ, тѣхнитъ началници, поставени, види се, въ дадения случай, въ категорията на нисшитъ чиновници!

Ний се чудумъ, вслѣдствие на какво е направена такава честъ на тѣзъ господа и имъ се дало прѣдпочтение прѣдъ сждитѣ. Да-ли защото и една и другия стоятъ въ много отнoшения и по рѣзни причини на твърдѣ ниска нравствена почва? Защото единия е извѣстенъ едва-ли не на цѣлия свѣтъ като скандалистъ, нияница и въртоглавъ екземпляръ, а втория, Чолаковъ е прѣдметъ на подгаврюване, бивалъ даванъ подъ Сждъ за злоупотребление и дѣлото още Галиба непрѣкратено, окончателно, и прѣдставлявалъ свидѣтелство за лудостъ по друго угл. прѣстѣдв. противъ него? Ако за това—браво! Прѣкрасни хора сж прѣдставлявали прѣдъ князи и чиновническото тѣло и градското население! . . . Това сж то жаркитъ поддържатели на „патриотитъ“.

РАЗНИ.

Агенция Хавасъ съобщава отъ Цариградъ, че спорѣдъ извѣстия отъ Българскитъ источници 5000 въстаници албанци щѣли биле да обколятъ Прищина. Една частъ отъ турскитъ власти биле побѣгнали и остатъка биле хванати роби.

Въ сѣщото врѣме, Портата е приела една телеграма отъ Косовския валии, съ която явява, че едно събрание отъ 600 души се събрало въ Прищина, за да протестира въ противъ вземане данъкъ „тежету а“, което събрание биде расирѣшено безъ да е станало нѣкое убийство.

До колко сж вѣрни тия новини, не може за сега да се каже опрѣдѣлено.

Въ Цариградъ е съществувало едно извѣстно безснoкоиство Прищепската случка се смятрала като да е свързана съ движенията на разбойническитъ чети на Сръбската и на Българската граници и даже съ разсѣлеността, която съществува въ Армения.

Получила се е още една депеша отъ Скутари, която обръщала сериозното внимание на турското правителство върхо Черногорскитъ движения. Портата щѣла да испроводи въ Скутари нѣколко дружини отъ Солунъ, за да блюдаватъ Черна-Гора.

Споредъ една телеграма изъ Виена, Австрийското Правителство е отправило забѣлжки на Черна-Гора, вслѣдствие скорошното навлизане въ Херцеговина избѣгналитъ и интернирани въ Черна-Гора херцеговци. Австрия е прѣдизвѣстила правителството на Князь Никита че ако тия бѣжанци, като се завърнатъ въ Черна-Гора слѣдъ разбиването имъ, не се арестуватъ тя щѣла да го постави отговорно въ случай че се явятъ повторно.

Прѣзъ послѣднитъ дни се породила митническа война мѣжду Германия и Австрия отъ една страна и Русия, отъ друга. Първитъ двѣ държави биле въ съгласие за увеличаването митото на рускитъ жита. Русия застрашава въ такъвъ случай да увеличи митото на камънитъ вжглища и други стоки които влизатъ въ Русия изъ Германия и Австрия.

Новое Време въ една статия върху Сръбия, казва, че настоящия кабинетъ Христичъ

е единъ врѣмененъ инструментъ въ рѣдѣтъ на Кралъ Милана, който, веднага слѣдъ като бждялъ усигуренъ въ външния миръ, ще бжде отдалеченъ и замѣстенъ отъ по-симпатични лица: *пъ тогава може да избухне антидинастическото движение, въспирамо отъ желѣзната ржка на Христича. Понеже Русия не можала да допусне щото въ балкански полуостровъ да се случватъ нѣща противни на рускитъ интереси, щѣла да бжде принудена да взѣме пряко участие въ развръзката. Сръбската криза и интересувала и трѣвало, да вземемъри още ограно въ такава смисълъ за да бждѣла готова въ настъпващата минута.*

Продължение отъ писмото на г-на Д. Габровски, обнародвано въ 40 и 41 бр.

Поискахъ му позволение и слѣдъ като му обяснихъ причината за интернирванieto ми, както и начинътъ на откарването ми отъ Шуменъ, — помолихъ го да ме остави на свобода до утрѣшния день, когато самъ ще се явя за да ме откаратъ въ Перадния.

— Ако се обвинявамъ въ извършване на нѣкакво прѣстѣпление — казахъ, — въ Шуменъ има сждилища; нѣмаше защо да ме каратъ въ Перадния. Това е една административна и още произволна мѣрка сръбю мене, слѣдователно, не може да послужи като основание за ограничаване личната ми свобода. Ако ли ме невърватъ, увѣрете се отъ писмото до Пераднийскитъ окол. началникъ, което можете да отворите като шефъ на този началникъ.

Управителя се съгласи. Писмото се отвори и азъ бидохъ пуснатъ на свобода.

Расходихъ се изъ града заедно съ Георгиева, който се намираше въ Варна свидѣтель по едно угл. дѣло. Заедно съ него останахъ да пошувамъ въ хотелъ „Лондъ“. Прѣзъ нощта бидохъ посѣтенъ отъ Желю Поповъ. Въздохме въ политически разговори съ него; отъ начало се опита да осжди направлението на дружеството „Народно Съзание“ и да защити Стамбулова прѣдъ Радославова. Оборихъ го по всичкитъ въпроси. Раздѣлихме се въ 12 часа прѣзъ нощта, съ обѣщане да се видимъ утрѣтъ въ 7 часа при заминаването ми. Дойдохъ до заключение, че човѣка си пазя службцата.

Утрѣтъ имяхъ честта да бждъ повиканъ рано-рано, часа въ 5 и половина чрѣзъ стражаръ, отъ хотелътъ въ участъка. Но нхтя се срѣщамъ съ бай Вѣля Харизановъ, този старъ поборникъ за българската свобода, която жестоко се тжпчи днесъ отъ довереници ужъ „свободолюбци“. Той се отнесе съ мене твърдѣ съчувствено. Нагости ме съ бѣорекъ и ме почерпи съ кафе. Придружи ме до участъка, и отъ тамъ до гарата.

Желю не испълни обѣщанието си, относително свиждането ми! Той се показа толкова послѣдователенъ, колкото сж и неговитъ „идеали“ Свирчу и Паргу.

Само бай Вѣлю останахъ вѣренъ на приятелството ни. Той чака до заминаването на трена.

По нхтя къмъ гарата, Руссенскитъ стражаръ ми се извини. Помоли ме да съжаля него и дѣцата му. Обѣщахъ му се да не претендирамъ удовлетворение за нанесената ми обида, като го прѣдупрѣдихъ щото въ бждѣще да бжде по-вжжливъ къмъ хората.

Въ Перадния се явихъ въ околийското управление, гдѣто бидохъ освободенъ безъ никакви задѣлжения. Казахъ окол. н-ку, че слѣдъ нѣколко деня ще се вържъ въ Шуменъ. Отговори ми, че трѣба да подамъ за това прошение до Варненскитъ окр. управителъ. Видищѣмъ.

По желѣзницата пхтувахъ съ половинъ билетъ — арестанскитъ!

Въ понеделникъ, 11-й текущитъ, бѣхъ въ Перадния, а въ вторникъ, 12, заминахъ за село Манѣстиръ (Перад. околия), 1 часъ и половина далечъ отъ градътъ, при баща си, въ чпфлика, гдѣто сега се намирамъ.

Тадѣва царува голѣма сиромашия у селенитѣ. При все това фин. нагледници и кметове

усилно и съ репресални събиратъ даждията. Подробности ще ви съобща съ друго писмо (ако ме не липи отъ тази възможность отеческото попечение на властѣта).

Въ Перадния за сега хвалятъ се съ окол. си п-къ. Благодарение на лойялнитъ му и справедливи отнoски, прѣдпимнитъ произволи — както казватъ хората — (прѣзъ врѣмето на Каназирскитъ) сж печезнжли, а заедно съ това и владѣющата мѣжду гражданитъ паника. Сръбю мене, полѣ той се отнесе човѣшки.

Какъ сж приятелитѣ? Ходятъ ли още свободно?

Пращайте ми вѣстника въ Перадния. Здравейте! Сърдеченъ поздравъ на всички единомышленици отъ произволно отстраненитъ изъ тѣхната приятна срѣда другаръ.

Д. Габровскитъ.

ОБЯВЛЕНИЯ.

„ИСКРА“

Научно — Литературно Списание.

Ще излиза всѣки мѣсець на Книжка отъ 6 коли на голѣми четвъртини и ще съдържа слѣдующитъ отдѣла:

1) Ромони, повѣсти и разкази, както оригинални, тѣй и прѣводни; 2) Народни умотворѣния; 3) Популярни статии по всичкитъ клопове на науката; 4) по въспитанието; 5) Критически отдѣтъ; 6) Новини изъ науката и искусствата, и 7) смѣст.

Абонирането на вѣстника става само въ прѣдплата. Допуща се и слѣдующата разсрочка: при получаването на първата книжка 6 лева, а при получаването на четвъртата 24 лева; за ученицитъ, — при получаването на I-та Книжка 5 лева, а при получаването на четвъртата 3 лева.

Първата книжка ще се расироводи на абонатитъ до края на настоящия мѣсець.

Поръчки, статии и пр. се испроводятъ до редактора В. Юрданова, въ гр. Шуменъ.

Издаватели:

С. Поповъ и В. Юрдановъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Подписаний имамъ честъ да пзвѣстѣя на почитаемота публика, че съмъ внесълъ отъ разни величини звѣнкала, траки и дрънкала брашовски и тукашни, отъ най-новата мода, каквато е введена у насъ отъ патентованнитѣ. Съ най-умѣренна цѣна може си достави всѣкий ниско-пѣлзѣщъ лакей „патентованъ патриотъ“ отъ тия украшения.

гр. Шуменъ 20 Маи 1888 год.

Съ почитание: Рафаилъ Г. Моцевъ.

1—8

НЕКРОЛОГЪ

На 10 Маи т. г. се почина на 16 годишна възраст

Стефанъ С. Бучакчиевъ.

Покойния бѣше ученикъ отъ IV-й классъ на Разградското Реално училище. Неговата смъртъ причини голѣма скърбъ на родители, братия, роднини, слученици и приятели.

Вѣчна ти память незабравимий ни приятелю Стефане!!